

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 28.04.1978, sp. zn. 5 Cz 15/78, ECLI:CZ:NS:1978:5.CZ.15.1978.1

Číslo: 11/1980

Právní věta: Důvodem ke zrušení kárného opatření soudem nemůže být skutečnost, že pracovníku byl za jednání, které bylo i porušením pracovní kázně později pravomocně uložen trest v trestním řízení soudním. Pro přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o uložení kárného opatření je tu rozhodný stav v době uložení tohoto opatření.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 28.04.1978

Spisová značka: 5 Cz 15/78

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Odpovědnost kárná, Pracovní kázeň, Přezkum správních rozhodnutí

Předpisy: 65/1965 Sb. § 79 ods. 1

§ 244

§ 249

§ 80 ods. 2 99/1963 Sb. § 154 ods. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatelům R. V., K. A., J. P. a A. G. bylo uloženo rozhodnutí vedoucího provozovny oborového podniku S. v T. 10. 6. 1977 kárné opatření za to, že 1. 6. 1977 v D. při vykládání vagónů odcizili 15 kusů židlí. Navrhovateli B. Š. pak bylo uloženo kárné opatření za to, že ač se o tomto jednání ostatních navrhovatelů dodatečně dozvěděl, neupozornil na to, že ač se o tomto jednání ostatních navrhovatelů dodatečně dozvěděl, neupozornil na to vedoucí pracovníky organizace.

Všichni uvedení podali návrh na zrušení kárného opatření soudem vzhledem k tomu, že na jejich pracovišti není ustanovena rozhodčí komise, a namítali, že jejich jednání je předmětem trestního řízení soudního. Navrhovatel B. Š. pak namítal, že nemá se závadným chováním svých spolupracovníků nic společného.

Okresní soud v Teplicích po provedeném dokazování, zejména spisem sp. zn. 6 T 212/77 téhož soudu, kárná opatření ohledně navrhovatelů R. V., K. A., J. P. a A. G. zrušil z toho důvodu, že byli rozsudkem okresního soudu v Teplicích z 31. 8. 1977 č. j. 6 T 212/77-32, který nabyl právní moci dne 5. 10. 1977, za totéž porušení pracovní kázně odsouzeni pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle ustanovení § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. Ohledně navrhovatele B. Š.

zrušil soud prvního stupně kárné opatření z toho důvodu, že i když došel k závěru, že tento pracovník závažně porušil pracovní kázeň, pak uložené kárné opatření vzhledem k ustanovení § 78 odst. 4 zák. práce se jeví nepřiměřeně přísné. Své rozhodnutí ohledně navrhovatelů odůvodnil soud tím, že navrhovatelé byli odsouzeni v trestním řízení soudním a podle ustanovení § 80 odst. 2 zák. práce nelze uložit kárné opatření za porušení pracovní kázně, bylo-li pracovníku za ně pravomocně uloženo opatření jiným orgánem než orgánem organizace, nebo byl-li pro ně pravomocně odsouzen. Podle ustanovení § 154 odst. 1 o. s. ř. je pro rozhodnutí rozhodující stav v době vyhlášení. Rozhodnutí soudu o zrušení uvedených kárných opatření bylo vyhlášeno 2. 11. 1977 a v té době existoval již pravomocný soudní rozsudek, kterým byli navrhovatelé za uvedené jednání odsouzeno. Z těchto důvodů soud proto kárné opatření zrušil.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným soudním usnesením, jímž byla zrušena kárná opatření uložená navrhovatelům R. V., K. A., J. P. a A. G., byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

V projednávané věci se navrhovatelé R. V., K. A., J. P. a A. G. dopustili porušení pracovní kázně 1. 6. 1977. Z výpovědi svědka M. V. vedoucího provozovny v D., bylo zjištěno, že se o porušení pracovní kázně navrhovateli dověděl 8. 6. 1977 a věc hlásil Veřejné bezpečnosti. Z toho je patrné, že organizace se dověděla o uvedeném porušení pracovní kázně 8. 6. 1977 a již 10. 6. 1977 bylo kárné opatření uloženo, tedy ve lhůtě jednoho měsíce upravené v ustanovení § 79 odst. 1 zák. práce.

I když bylo proti navrhovatelům téměř současně zahájeno trestní stíhání, nic nebránilo organizaci, která se o porušení jejich pracovní kázně dověděla, by jim kárné opatření uložila.

Podle ustanovení § 79 odst. 1, věta třetí, zák. práce je-li porušení pracovní kázně předmětem šetření jiného orgánu, počíná jednoměsíční lhůta pro uložení kárného opatření dnem, kdy se organizace dověděla o výsledku tohoto šetření. Toto ustanovení, kterým bylo původní znění zákoníku práce novelizováno podle článku I. zákona č. 153/1969 Sb., bylo motivováno tím, aby organizace v případech, kdy v průběhu uvedené jednoměsíční propadlé lhůty koná šetření o porušení pracovní kázně pracovníka již jiný orgán než orgán organizace, nebyla nucena ukládat kárné opatření v jednoměsíční lhůtě pod tlakem propadnutí této lhůty a v případech, kdy přesně nevěděla, zda k porušení pracovní kázně došlo, v jakém rozsahu a jakým způsobem, případně chtěla-li si své pochybnosti dát vyvrátit nebo potvrdit výsledky šetření tohoto jiného orgánu. V tom směru uváděla důvodná zpráva k citovanému zákonnému ustanovení: „V případech, kdy šetření o provinění pracovníka koná jiný orgán než organizace, k níž je pracovník v pracovním poměru (např. komise lidové kontroly, prokuratura apod.), je však tato lhůta (jednoměsíční) někdy příliš krátká. Organizace pak často ukládají kárná opatření pod tlakem propadnutí této lhůty“. Z uvedeného je patrné, že toto ustanovení bylo dáno ve prospěch organizace, by pod nebezpečím ztráty propadlé jednoměsíční lhůty neukládala kárné opatření, když současně probíhá již v této jednoměsíční lhůtě o tomtéž porušení pracovní kázně šetření u jiného orgánu, jehož výsledky buď potvrdí, nebo vyvrátí poznatky organizace o porušení pracovní kázně.

Z tohoto ustanovení nelze však v žádném případě dovodit, že by organizace musela s uložením kárného opatření vyčkávat, až šetření jiného orgánu skončí a organizace se o výsledku šetření doví, když se o porušení pracovní kázně dověděla již dříve.

Nebyl tedy v projednávané věci správný postup soudu, jestliže vyčkával na výsledky trestního řízení soudního vedeného proti navrhovatelům.

Podle ustanovení § 80 odst. 2 zák. práce nelze opatření uložit, bylo-li pracovníku za ně pravomocně

uloženo opatření jiným orgánem než orgánem organizace, nebo byl-li pro ně pravomocně odsouzen. Z tohoto ustanovení tedy vyplývá, že kárné opatření nelze uložit tehdy, jestliže již předtím byl pracovník za totéž porušení pracovní kázně pravomocně postižen jiným orgánem nebo pravomocně odsouzen.

Tak tomu ovšem v daném případě nebylo, neboť k odsouzení navrhovatel v trestním řízení soudním došlo až rozsudkem okresního soudu v Teplicích ze dne 31. 8. 1977 č. j. 6 T 212/77-32, který nabyl právní moci dne 5. 10. 1977.

Nelze přehlížet, že kárné opatření plní především funkci výchovou (§ 76 a § 77 zák. práce), a má-li být tento účel splněn, musí být kárné opatření uloženo v co nekratší době po porušení pracovní kázně. Tím je také odůvodněna poměrně krátká jendoměsíční propadná lhůta uvedená v ustanovení § 79 odst. 1 zák. práce pro uložení kárného opatření.

Nesprávný byl také závěr soudu o tom, že v době jeho rozhodování (2. 11. 1977) byl shora uvedený trestní rozsudek pravomocný, takže ve smyslu ustanovení § 154 odst. 1 o. s. ř. byl pro rozhodnutí soudu o kárném opatření rozhodný stav v době jeho vyhlášení. Soud prvního stupně tu přehlédl, že o návrhu na zrušení kárného opatření rozhoduje soud v řízení podle ustanovení § 244 a násl. o. s. ř. a že tedy jen přezkoumává zákonnost rozhodnutí jiného orgánu. Pro rozhodnutí soudu je tedy rozhodný stav v době vydání rozhodnutí orgánu, jež soud přezkoumává. Vyplývá to i z ustanovení § 249 odst. 1 o. s. ř., podle něhož může soud přezkoumávané rozhodnutí jen potvrdit nebo zrušit, nemůže je však měnit. Nepřichází tu tedy použití ustanovení § 154 odst. 1 (§ 167 odst. 2) o. s. ř. v úvahu při přezkoumávání rozhodnutí o uložení kárného opatření.

Pochybil proto soud v této věci tím, že nepřezkoumal uložena kárná opatření ve věci samé.

Svým postupem v řízení a svým rozhodnutím soud porušil zákon v ustanoveních § 154 odst. 1, § 244 odst. 1 a § 249 odst. 1 o. s. ř. v souvislosti s ustanovením § 80 odst. 2 zák. práce.